

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครู
ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

16

PARTICIPATORY ACTION RESEARCH FOR THE DEVELOPMENT OF THE TEACHERS
COMPETENCY IN LEARNING MANAGEMENT TO SOLVE THE PROBLEMS ON READING
AND WRITING OF PRATHOM SUKSA STUDENTS AT BAN NON KUNG SCHOOL
UNDER THE SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

รุ่งนภา แก้วปัญญา*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**
ดร.อุทัยทรัพย์ ดอกคำ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 3) ติดตามผลการศึกษาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (bserveation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) จำนวน 2 วงรอบ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ผู้วิจัยและคณะครู โรงเรียนบ้านโนนกง จำนวน 4 คน และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนกง ปีการศึกษา 2554 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมินและแบบสังเกต การวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอโดยความเรียง นำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านโนนกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแกน้อย จังหวัดสกลนคร

1.1 สภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ครูได้มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนตามโครงการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครูได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ครู จำนวน 4 คน มีความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ กระบวนการวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 6 มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 25 คน

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่าน และการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ คือ 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และ 4) การนิเทศภายใน

3. ผลการติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน พบว่า ครู จำนวน 4 คน มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนด้านผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียน จำนวน 25 คน ที่มีปัญหาด้านการอ่าน และการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากครูที่ได้รับ การพัฒนาศักยภาพสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้องร้อยละ 100

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) investigate the conditions and problems about Learning Management to solve the problems on reading and Writing of Prathom suksa students at Ban Non Kung School Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1, 2) seek for guidelines of the development to the Teachers Competency in Learning Management to solve the problems on reading and Writing of Prathom suksa students at Ban Non Kung School Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1, 3) follow-up the effects of Teachers Competency in Learning Management to solve the problems on reading and Writing of Prathom suksa students at Ban Non Kung School Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. Participatory action research of 2 spirals comprising 4 stages : planning, action, observation and reflection was employed. The population comprised the researcher group consisting of the researcher and 4 teachers as the co-researchers along with the target group of 23 students from Prathom Suksa 2 to Prathom Suksa 6 in the academic year 2011 at Phothisaen Witthaya School. Data were collected by interview form, questionnaires from, evaluation form and Observation from. The analysis of quantitative data was done through mean, percentage and standard deviation. Qualitative data were analyzed in forms of content classification and descriptive analysis.

The findings of this study were as follows :

1. The conditions and problems regarding Learning Management to Solve the Problems on Reading and Writing of Prathom Suksa Students at Ban Non Kung School Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 indicated that:

1.1 The conditions and problems regarding Learning Management to Solve the Problems on Reading and Writing of Prathom Suksa Students at Ban Non Kung School the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. Teacher organized an activity to learn to solve problems in reading and. Written by promoting student learning to improve the quality of the students. And teachers organized the students to learn from experience. Practical training is done to solve the problem as a love of reading and learning continuously.

1.2 The problems regarding Learning Management to Solve the Problems on Reading and Writing of Prathom Suksa Students at Ban Non Kung School Under the the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. Found that teachers were four people with knowledge and skills, how to write lesson plans. about. And learning. Group learning English rather than not enough. Students who have difficulty reading and writing. Groups of 25 to learn English, the students grade 2-6.

2. Seek for guidelines of the development to the Teachers Competency in Learning Management to solve the problems on reading and Writing of Prathom suksa students at Ban Non Kung School Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. Were composed of these 3 guidelines: 1) The. workshops, 2) the learning activities of students, and 3) provide guidance Supervision (Coaching)

3. follow-up the effects of Teachers Competency in Learning Management to solve the problems on reading and Writing of Prathom suksa students at Ban Non Kung School Under The the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. Found that the number of four people understanding the skills to write lesson plans to fit 100 percent. The teacher can prepare a lesson plan to plan on learning to solve the problem of reading and writing of students. The activity of learning found that the 25 students who have problems reading and writing. group learning English as a solution found that students can read and write to 100 percent correctly.

ภูมิหลัง

ในวงการศึกษาไทยมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์สำคัญเกิดขึ้นมากมายหลายเรื่อง ซึ่งในแต่ละเรื่องได้กล่าวถึงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้หรือจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และผู้เรียนนั้นเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 มาตรา 49 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูนั้นจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญ คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องปรับเปลี่ยนแบบกระตือรือร้นความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเห็น และภูมิใจในตนเองมีความสุข สนุก รื่นรมย์ในการอ่านและการเรียนรู้ กระตือรือร้น ต่อการศึกษาเรียนรู้ และแสดงความรู้ความเข้าใจอย่างองอาจทางปัญญาตลอดเวลา ซึ่งการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูจะต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ และกระบวนการคิดสร้างสรรค์สูงยิ่ง แต่ถ้าครูไม่รักการอ่าน ไม่รักการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ครูจะเอาเทคนิค วิธีการสอนมาจากไหน เราจึงจำเป็นต้อง

สร้างสรรค์ยุทธวิธีที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเกิดความรัก การอ่านและรักแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างจริงจัง และเร่งด่วนเราจะต้องสร้างต้นแบบรักการอ่านอย่างจริงจัง และเร่งด่วนทั้งที่โรงเรียนและบ้าน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550 : 15)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” มาตรา 22 ให้แนวความคิดในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาธรรมชาติ และเต็มศักยภาพและแนวทางในการจัดการศึกษา หมวด 4 มาตรา 24 (3) ระบุว่า “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” มาตรา 30 ระบุว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 25)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับภาษาไทยทั้งในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษารวมทั้งวรรณคดีและวรรณกรรมเข้าไปในหลักสูตร และได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ควรจะสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดีสามารถอ่าน เขียน ฟัง ดูและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้ และการใช้ภาษาในการพัฒนา และสร้างสรรค์งานอาชีพ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกล และลึกซึ้ง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 38) การอ่านและการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็นอย่างมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะในชีวิตประจำวันของคนเรา การอ่าน เป็นส่วนสำคัญในการสื่อความหมายถึงกันได้ถูกต้อง ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน กล่าวคือ ต้องวางรากฐานที่ดีต้องอ่าน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพจึงถือได้ว่าการอ่านสำคัญที่สุด ครุจึงจำเป็นที่จะต้องแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านและการเขียนของนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักฝึกคิดอย่างสร้างสรรค์ เช่น การใช้เกม และเพลง การใช้แบบฝึกทักษะ การใช้กิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงฝึกการปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

“...ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านและการเขียนว่า มีความคาดหวังว่านักเรียนพวกนี้น่าจะอ่านออกเขียนได้ ทำเลขได้ ให้มีความรู้พอใช้ในชีวิตประจำวันหลายคนก็บอกว่าเขาอ่านตำราแล้วประสบความสำเร็จในชีวิต สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ท่านทรงสอนเสมอว่าให้ทรงสอนให้คนอ่านออกเขียนได้ ถึงเราจะไปเยี่ยมราษฎรไม่ทั่วถึงเพราะว่าประเทศเรานี้กว้างใหญ่แต่ถ้าเราส่งหนังสือไปให้หรือจัดตั้งห้องสมุดให้เขาเขาก็จะได้อ่านความรู้...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 2)

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 3) ได้นำเสนอถึงประโยชน์ของการอ่านการเขียนว่าบรรดาประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนาขณะนี้ ต่างเน้นให้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เสมือนเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีวิตของพลเมืองโดยส่งเสริมให้เด็กของตนสนใจและใช้เวลาว่างเพื่อการอ่านทั้งที่บ้านและโรงเรียน ให้อ่านหนังสือหลากหลายประเภททั้งที่เป็นภาษาแม่และภาษาต่างประเทศ เพราะประจักษ์ว่า หากพลเมืองในประเทศมีความสามารถในการอ่าน รู้จักเลือกนำความรู้และความคิดไปพัฒนาตนและประเทศแล้วประเทศก็จะรุ่งเรือง

ส่วนการเขียนซึ่งควบคู่กับการอ่านนั้น ถือเป็นเครื่องมือแสดงออกซึ่งความรู้ ความคิด ความรู้สึก และจินตนาการของมนุษย์ ทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์อันสะท้อนความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์แต่ละยุคสมัยได้ทางหนึ่ง เมื่องานเขียนนั้นมีคุณค่าและสามารถสื่อได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ก็จะช่วยสร้างความรู้ ความคิดหรือความเพริศเพรินตาเจตนาของผู้เขียนให้แก่ผู้อ่านได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็วด้วย ผู้ที่มีความสามารถในการเขียน และผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคม ก็สามารถปฏิบัติงานเขียนเป็นอาชีพได้จะเห็นได้ว่าการเขียนมีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะอย่างหนึ่งที่สลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ฉะนั้นผู้ใช้ภาษาจึงควรเลือกใช้คำให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ให้มีประสิทธิภาพทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เพราะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจะช่วยสื่อข้อความที่เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจได้ถูกต้อง และรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดไว้ในหลักสูตรให้ภาษาไทยเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนจะต้องเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายโดยเน้นจุดประสงค์หลักสูตรภาษาไทย ข้อสำคัญของการเขียนนั้นมีอยู่หลายประการ อย่างแรกคือ ช่วยสร้างความรู้และประสบการณ์จากงานเขียน สร้างทักษะทางการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี และแตกฉานในเรื่องต่างๆ ที่ได้เรียนรู้จากงานเขียน อย่างที่สอง คือ การเขียนนั้นต้องสร้างความเข้าใจ ระหว่างผู้เขียน และผู้อ่านให้เข้าใจถึงสาระสำคัญเรื่องนั้นๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดประโยชน์ คือ การเขียนช่วยสร้างความจริงใจเพราะงานเขียนนั้นต้องบรรจุความคิด อารมณ์ที่หลากหลาย บางครั้งก็ให้ความเพริศเพริน ไปพร้อมๆ กับรับประสบการณ์อย่างสุดท้ย คือ การเขียนช่วยให้เรามีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น เพราะถือว่าเป็นเวทีแสดงความคิดเห็น สามารถนำข้อคิดเห็นมาพัฒนาปรับปรุงงานเขียนให้มีคุณภาพขึ้นได้ ความสำคัญของการเขียนและประโยชน์ที่ได้รับ นอกจากมีความจำเป็นดังกล่าวแล้วจากกล่าวถึงความสำคัญของการเขียนโดยสรุปได้ ว่าการเขียน 1) เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเองออกเสนอผู้อ่าน 2) เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่ตนได้มีประสบการณ์มาก่อน 3) เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งในเรื่องที่ผู้เขียน เกิดความรู้สึกประทับใจหรือมีประสบการณ์ 4) เป็นเครื่องถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดสมัยหนึ่งไปสู่สมัยหนึ่ง เป็นต้น 5) เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญา เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึก สิ่งที่ได้ฟังและได้อ่านและนำไปสู่การพัฒนาสืบไป 6) เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามจุดประสงค์ ที่แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ 7) เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน 8) เป็นอาชีพอย่างหนึ่ง 9) เป็นการพัฒนาความสามารถ และบุคลิกภาพ ทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในตัวเองในการแสดงความรู้สึกและแนวคิด 10) เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม (ณัฐพงศ์ ศศิฉาย. 2550 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

โรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มอบหมายให้ครูสอนประจำชั้น คือการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากส่วนใหญ่เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และในสภาพที่เป็นจริงครูส่วนใหญ่ที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสำเร็จการศึกษาในวิชาเอกที่หลากหลาย ครูส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ถึงแม้ว่าโครงสร้างหลักสูตรจะมุ่งเน้นการสอนภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลักโดยเฉพาะการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีชั่วโมงสอนปีการศึกษาละไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมงในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และไม่ต่ำกว่า 160 ชั่วโมง ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 แต่สิ่งที่พบก็คือ นักเรียนยังมีปัญหาการอ่านและการเขียน สาเหตุส่วนหนึ่งอาจมีสาเหตุ มาจากตัวครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกภาษาไทยทำให้เกิดความไม่ถนัดที่จะสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไม่ถนัดจะออกเสียงให้ตรงกับหลักไวยากรณ์ดังนั้นถ้าครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ ในด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน จะช่วยลดปัญหาด้านการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้อีกทางหนึ่ง (โรงเรียนบ้านโนนกุง. 2554)

สภาพปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านโนนกุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประสบปัญหาหลายอย่าง พอสรุปได้ดังนี้ คือ 1) นักเรียนบางคนไม่ชอบเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) นักเรียนขาดทักษะ การอ่านเขียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยค่อนข้างต่ำ 3) ครูขาดเทคนิค วิธีการในการจัดการเรียนรู้ 4) ครูขาดแบบทดสอบวัด และประเมินผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ 5) ครูขาดการนิเทศ ติดตาม กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (นายอนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการโรงเรียน. สัมภาษณ์, 2554) และตามนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้แก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการอ่านและการเขียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต้องอ่านได้ ทุกคน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. 2554) จากการศึกษารายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนบ้านโนนกุง ประจำปีการศึกษา 2553 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมทุกรายวิชา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เมื่อการใช้แบบคัดกรองด้านการอ่านและการเขียนนักเรียนส่วนหนึ่งอ่านไม่ออกเขียนไม่เป็น ไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนมา (โรงเรียนบ้านโนนกุง. 2554) หากปล่อยให้ปัญหาลุกลามไปเรื่อยๆ จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมาเป็นหลักในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนานตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ต่อไป และรูปแบบการวิจัยที่นำมาประยุกต์ใช้ในครั้งนี้ คือ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

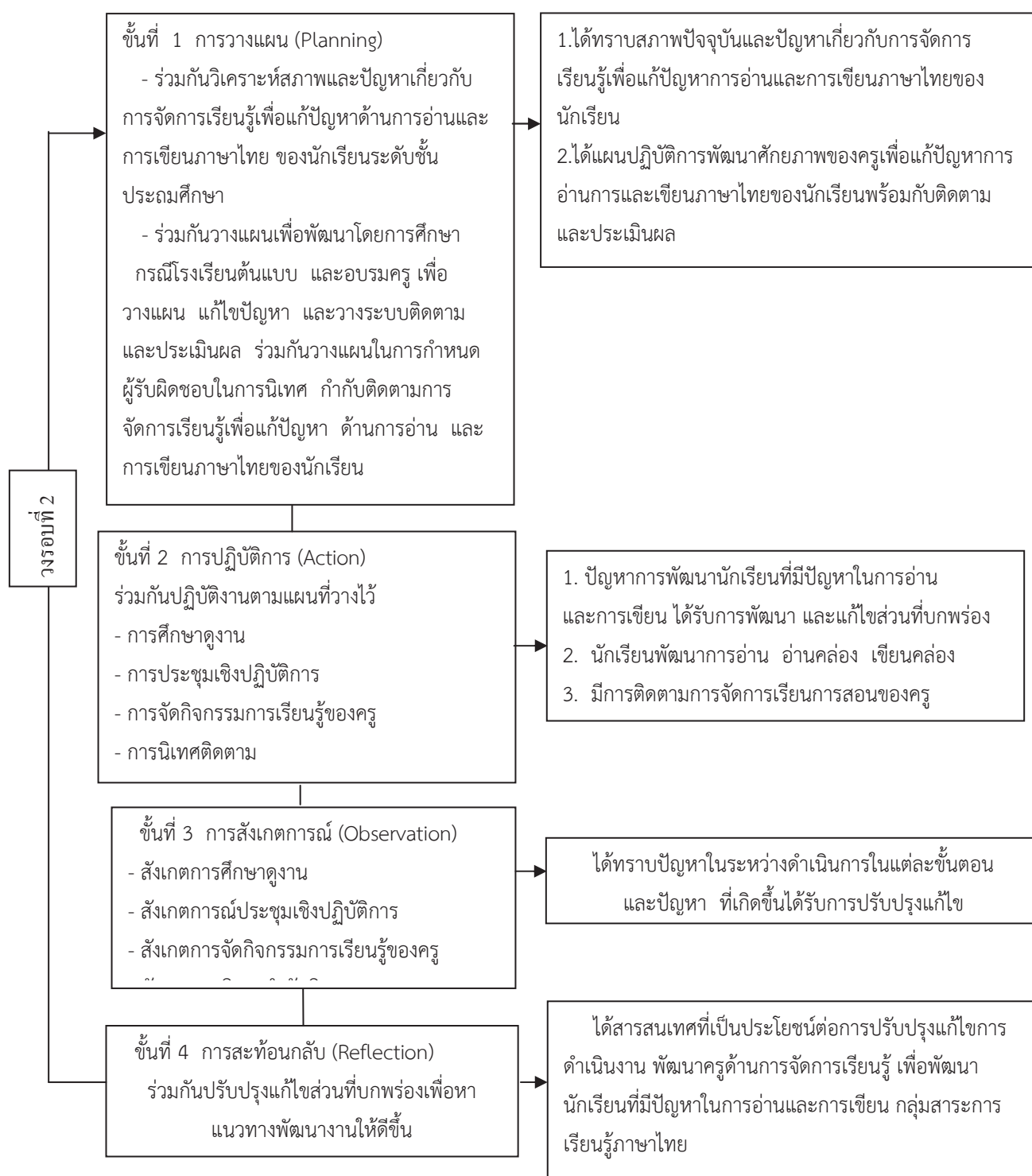
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่าน และการเขียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพของครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนกุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบ 1 ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) จำนวน 4 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้วิจัยซึ่งทำการสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 จำนวน 1 คน
  - 1.2 ครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนที่ร่วมวิจัยคือครูที่ทำการสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2,3,5 จำนวน 3 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 62 คน ประกอบด้วย
  - 2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน
  - 2.2 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียนบ้านโนนกง จำนวน 11 คน
  - 2.3 นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน จำนวน 25 คน
  - 2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน จำนวน 25 คน
3. กลุ่มเป้าหมายการพัฒนาคือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน

และการเขียนจำนวน 25 คน ประกอบด้วย

- 3.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพศชาย 4 คน และเพศหญิง 2 คน รวม 6 คน
- 3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพศชาย 2 คน และเพศหญิง 2 คน รวม 4 คน
- 3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพศชาย 5 คน และเพศหญิง 4 คน รวม 9 คน
- 3.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพศชาย 1 คน และเพศหญิง 1 คน รวม 2 คน
- 3.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพศชาย 3 คน และเพศหญิง 1 คน รวม 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกการใช้เครื่องมือเป็นประเภทตามลักษณะของการดำเนินงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวางแผน ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการ จัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ได้แก่ คู่มือการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาในการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกง

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่

1.3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาในการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน

1.3.2 แบบประเมินการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาในการอ่านและการเขียน

1.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

1.3.4 แบบประเมินพฤติกรรมด้านการอ่าน และการเขียนของนักเรียน

1.3.6 แบบประเมินพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่าน และการเขียน ของนักเรียน

2. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างใช้สัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน และการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียน สภาพจริงของผู้ถูกสัมภาษณ์ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนดำเนินการพัฒนา ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการพัฒนา

2.2 แบบประเมินการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียน เป็นแบบประเมินในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีระดับความคิดเห็น ตั้งแต่เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก ปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เป็นแบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือสำหรับผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตพฤติกรรม เกี่ยวกับการอ่าน และการเขียนของนักเรียนก่อนดำเนินการพัฒนา ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการพัฒนา

2.4 แบบประเมินพฤติกรรมครูด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมครูด้านการอ่าน และการเขียนของนักเรียน ตามตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนกำหนด

2.6 แบบประเมินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการคำนวณ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่าน และการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนงู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีดังนี้

1.1 สภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่า สภาพด้านตัวครู ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนตามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครูได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนสามารถเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นช่วยให้นักเรียนดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นคนไทย แต่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของการดำเนินการในการแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอ ส่วนสภาพด้านตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน แต่ขาดความต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่า ปัญหาด้านครู ครูมีจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้ คือ สอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ไม่มีเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และไม่มี

ความต่อเนื่องในการติดตามกำกับดูแลเอาใจใส่นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน ปัญหาด้านตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนไม่สนใจในการอ่านและการเขียนอย่างจริงจัง นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่ไม่มีสื่อการเรียนรู้ หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ และมีการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ครอบคลุมไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และ ปัญหาด้านตัวผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีปัญหาด้านการหย่าร้าง ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลนักเรียนเท่าที่ควร เนื่องจากต้องหาเลี้ยงครอบครัวโดยลำพัง

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่าน และการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีดังนี้

2.1 วงรอบที่ 1 ใช้แนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ประกอบด้วย

2.1.1 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนรู้ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ในที่ประชุมผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกปฏิบัติจริงมีการอภิปราย ชักถาม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับวิทยากร ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ ที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัย เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 -6

2.2 วงรอบที่ 2 ดำเนินการดังนี้

2.2.1 การพัฒนาครูที่ไม่ผ่านในวงรอบที่ 1 จะใช้แนวทางการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (coaching) ในการพัฒนาการเขียนแผนการเรียนรู้ของครู ซึ่งมีขั้นตอนหลักสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการก่อนให้คำชี้แนะ 2) การดำเนินการให้คำชี้แนะ 3) การสรุปผลให้คำชี้แนะ ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาครูให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้เสนอแนะตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและถูกต้องมาเป็นแนวทางให้กับผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกการเขียนแผนด้วย

2.2.2 การพัฒนานักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินในวงรอบที่ 1 ดำเนินการโดยครูที่ผ่านการพัฒนาในวงรอบที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนที่ยังไม่ผ่านนั้นที่ประชุมมีมติร่วมกันว่าจะปรับวิธีสอนใน 6 แผน คือ ผันเสียงคำในมาตราตัวสะกดไทย ผันเสียงวรรณยุกต์ เขียนแจกลูกสะกดคำในสระประสม เขียนแจกลูกสะกดคำคำเป็นคำตาย เขียนคำที่มีตัวการ์ตูน เขียนคำควบกล้ำ

3. ผลการติดตามการพัฒนาศักยภาพของครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีดังนี้

3.1 วงรอบที่ 1

3.1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 4 คน มีความคิดเห็นต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและรายชื่อส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียง 2 ข้อที่อยู่ในระดับมากคือ ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจและสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และผู้เข้าประชุมสามารถจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า มีผู้ร่วมวิจัย 2 คนที่ยังไม่ผ่านการประเมิน

3.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู พบว่า นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนการแก้ปัญหาสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้องร้อยละ 0-28 (0-10 คน) หลังการพัฒนานักเรียนสามารถอ่าน

และเขียนได้ถูกต้อง ร้อยละ 92 (23 คน) และผลการสังเกต จากการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยพัฒนา 2 ด้าน ดังนี้

3.1.2.1 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยรายการนิเทศ แบบให้คำชี้แนะ และให้ความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ประกอบด้วยการนำแผนการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการสอนซ่อมเสริม พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เข้าเรียนตรงเวลา มีความตั้งใจและสนใจต่อการเรียนดี ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นในการดูแลเอาใจใส่ ติดตาม การอ่านและการเขียน จึงทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนได้ดียิ่งขึ้น

3.2 วงรอบที่ 2

การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) เป็นการนิเทศกำกับติดตามการให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครู (จำนวน 2 คน) ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาในวงรอบที่ 1 และนักเรียนที่ยังมีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน (จำนวน 2 คน) สรุปผลดังนี้

3.2.1 การพัฒนาครู พบว่า ผู้ร่วมวิจัยในวงรอบที่ 2 ทุกคนสามารถเขียนจุดประสงค์ การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนด (พุทธิพิสัย ทักษะ พิสัย จิตพิสัย และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์) จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

3.2.2 การพัฒนานักเรียน พบว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูทุกคน ได้ใช้เทคนิค วิธีสอน สื่อ นวัตกรรม เพื่อหาทางแก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า หลังการพัฒนา นักเรียนทุกคนสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้อง จากการสรุปผลการดำเนินงานประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนกุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และ3)การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) จากทั้ง 3 แนวทางผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านการอ่าน และการเขียนการพัฒนาดำเนินการได้ทำการนิเทศติดตาม ทำให้โรงเรียนบ้านโนนกุงแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1.1 ผู้บริหารควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 ครูผู้สอน มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ ในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่บูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

1.3 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเหมาะที่จะนำมาพัฒนาสถานศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

1.4 โรงเรียนสามารถนำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปประยุกต์ใช้พัฒนางานด้านอื่นๆ เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนางานวิชาการโรงเรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหานักเรียนด้านการอ่าน และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรม การวิจัยเชิงปฏิบัติการห้องเรียนคุณภาพในโรงเรียน เป็นต้น

1.5 บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำความรู้ และเทคนิคการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.6 โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยเหลือบุคลากรในการปฏิบัติงาน

1.7 ครูควรมีความตระหนักต่อการแก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.8 ครูควรมีความตระหนักต่อการจัดกิจกรรมกับนักเรียนและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การส่งเสริมประกวดคัดไทยและเขียนไทย การส่งเสริมประกวดเขียนเรียงความ การส่งเสริมอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง การส่งเสริมประกวดแต่งคำประพันธ์ เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านต่างๆ ดีขึ้น

1.9 คณะครูในโรงเรียนควรมีการระดมความร่วมมือจากผู้บริหารนักเรียน และชุมชนในการพัฒนาในการอ่านและการเขียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ และที่ยั่งยืนตลอดไป

1.10 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานในการอ่านและการเขียน

1.11 ควรมีร่วมมือกับชุมชน และผู้บริหารนักเรียน ในการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาให้นักเรียน เช่น ด้านอาคารสถานที่ ด้านแหล่งเรียนรู้ ทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเฉพาะด้านเพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างยั่งยืน เช่น การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโครงการรักการอ่าน สานสู่ฝันของโรงเรียน การวิจัยปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่าน และการเขียนคำประพันธ์การวิจัยปฏิบัติการพัฒนาการอ่าน และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

2.2 ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายนอกเหนือไปจากการฝึกอบรม การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.

_____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพฯ : สกายบุ๊คส์, 2545.

_____. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : cursaladprao, 2550.

ณัฐพงศ์ ศศิฉาย. ความสำคัญของการเขียน, [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก (<http://www.human.cmu.ac.th/~thai/sompong/thailang/StuWeb1-48/print/group1/page/p1.html>). (15 มิถุนายน 2552)

อนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการโรงเรียน. สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2554 โรงเรียนบ้านโนนกง. รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ครั้งที่ 3 ปี การศึกษา 2553. สกลนคร : โรงเรียนบ้านโนนกง, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1, 2553.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ภาษาไทยสาระที่ ความรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : cursaladprao, 2551.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากับการแก้ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้. กรุงเทพฯ : cursaladprao, 2551.